

Inzichten

22 december 2022

Vereiste beroepsbekwaamheid voor het auditeren van cliënteel actief in virtual assets¹

1. Een bedrijfsrevisor die **niet vakbekwaam** is, moet beroep doen op een **expert** of de **opdracht weigeren**.
2. Het auditeren van virtuele activa² (cryptomunten, digitale tokens, etc.) is zeer complex en vereist een goed begrip van de **risico's**.
3. De sector van virtuele activa vertoont altijd een **hoog witwasrisico** en vereist verhoogde waakzaamheid.
4. De handel in virtuele activa of het aanhouden van cryptomunten door de cliënt moet gepaard gaan met het nemen van gepaste **verhoogde waakzaamheidsmaatregelen**³ door de bedrijfsrevisor, **met bijzondere aandacht voor de identificatie en verificatie van de identiteit van de cliënten, lasthebbers en uiteindelijke begunstigen**.

¹ Dit inzicht heeft niet als doelstelling exhaustief te zijn en vervangt nooit het reglementair en normatief kader.

² « Virtuele activa zijn digitale voorstellingen van waarde die digitaal verhandeld of overgedragen kunnen worden en kunnen gebruikt worden voor betalings- of investeringsdoelstellingen. Virtuele activa omvatten geen digitale representaties van fiat valuta », Virtual Assets: What, When, How?, p. 4, https://www.fatf-gafi.org/media/fatf/documents/bulletin/fatf-booklet_va.pdf

³ Art. 19 van de wet van 18 september 2017 tot voorkoming van het witwassen van geld en de financiering van terrorisme en tot beperking van het gebruik van contanten (hierna: "wet van 18 september 2017").

1. Een bedrijfsrevisor die niet vakbekwaam is, moet beroep doen op een expert of de opdracht weigeren

Wij verwachten van bedrijfsrevisoren dat ze geen opdrachten aanvaarden waarvoor zij niet de vereiste vakbekwaamheid hebben⁴. Vakbekwaamheid slaat niet enkel op de technische kennis over de financiële verslaggeving en de controlenormen. Expertise over de activiteit van de cliënt is ook belangrijk, al was het om diens risico's correct in kaart te brengen en in functie hiervan gepaste auditwerkzaamheden uit te voeren.

De bedrijfsrevisor die niet over de vereiste vakbekwaamheid beschikt, kan beroep doen op een deskundige, met naleving van ISA 620 en het adequaat documenteren in zijn controledossier van zijn aanvraag en de aanstelling van deze deskundige.

2. Het auditeren van virtuele activa (cryptomunten, digitale tokens, etc...) is zeer complex en vereist een goed begrip van de risico's

Virtuele activa dekken een breed pallet van innovaties gaande van cryptomunten tot digitale "tokens" en de platformen waarop deze verhandeld worden. Het gaat hierbij niet alleen om entiteiten wiens voornaamste activiteiten gelieerd zijn aan cryptomunten, maar ook over bijvoorbeeld zij die gebruik maken van cryptomunten als betaalmiddel of die cryptomunten op de balans hebben.

Met de creatie van Bitcoin in 2009 ontstond een volledige nieuwe klasse van activa: de cryptomunten. Cryptomunten zijn virtuele munten die worden beheerd door een gedistribueerd computernetwerk. Er is geen centrale entiteit die de digitale munten beheert. Gebruikers nemen de munten zelf in bewaring zonder beroep te doen op een tussenpartij zoals bv. een bank.

De aankoop van cryptomunten kan op verschillende manieren gebeuren. De meest populaire methode is de aankoop door middel van een gecentraliseerd handelsplatform. Bekende voorbeelden van crypto-handelsplatformen zijn Coinbase en Binance.

Voor investeerders zijn er belangrijke risico's verbonden aan virtual assets gerelateerd aan de liquiditeit en het beheer van de reserves van deze platformen.

Het gebruik van dergelijk platform is echter niet noodzakelijk. De zogenaamde "peer-to-peer" handel wint aan belang. Gebruikers ("peers") verzenden en ontvangen cryptomunten naar en van elkaar zonder tussenkomst van een centrale entiteit.

⁴ Artikel 13, § 1 van de wet van 7 december 2016 tot organisatie van het beroep van en het publiek toezicht op de bedrijfsrevisoren.

Het auditeren van cryptoactiviteiten is zeer complex. De ondernemingen die handelsdiensten aanbieden in cryptomunten bieden vergelijkbare diensten als de klassieke financiële sector. De achterliggende processen zijn echter volledig verschillend.

Wij verwachten dat de bedrijfsrevisor minstens:

- bij cryptohandelsplatformen controleert dat alle transacties boekhoudkundig correct verlopen, maar ook dat de achterliggende bewaring (“stock”) van de munten zorgvuldig plaatsvindt. Dit gebeurt volledig digitaal en vereist de juiste cryptografische procedures om het risico op verlies of op een “hack” uit te sluiten. Deze “stock” aan cryptomunten moet ook overeenkomen met de door de gebruikers in bewaring gegeven munten.
- met kritische ingesteldheid de waarderingmethoden controleert die het bestuursorgaan gebruikt bij de waardebeoordeling van de cryptomunten;
- met kritische ingesteldheid het belangrijk hoog risico voldoende afdekt dat de bewaarnemer zelf de cryptovaluta zou gebruiken om uit te lenen of ermee te speculeren⁵.

3. De sector van virtuele activa vertoont altijd een hoog witwasrisico en vereist verhoogde waakzaamheid⁶

De transparantie van cryptomunten vormt een heikel punt. Hoewel slechts een beperkt aantal cryptomunten volledig anoniem zijn, is het zeer moeilijk de identiteit van de partijen te bepalen en de herkomst van mogelijke winsten te achterhalen.

Vanwege het potentieel voor toegenomen anonimiteit, de uitdaging in verband met het effectief toezicht en het hoog risico op het witwassen van geld en de financiering van terrorisme (“WG/FT”), leiden aanbieders van diensten met virtuele activa (*Virtual Asset Service Provider*, ofwel VASP) **altijd** tot een **hoog cliëntrisico** (individuele WG/FT-*risicobeoordeling*).

Wij verwachten dat alle bedrijfsrevisoren met cliënten actief in deze sector hiermee rekening houden bij het opstellen en actualiseren van hun algemene WG/FT-*risicobeoordeling*⁷, en dat zij **gepaste verhoogde waakzaamheidsmaatregelen**⁸ nemen, **met bijzondere aandacht voor de identificatie en verificatie van de identiteit van de cliënten, lasthebbers en uiteindelijke begunstigen**.

⁵ Het faillissement in de US van het crypto-handelsplatform “FTX” en de strafrechtelijke vervolging van diens CEO illustreert treffend de risico’s van de handel in crypto-assets.

⁶ De FATF publiceerde een uitgebreide richtlijn over de toepassing van een « *risk based approach* » voor virtuele activa in het kader van AML, zie <https://www.fatf-gafi.org/publications/fatfrecommendations/documents/guidance-rba-virtual-assets-2021.html>

⁷ Art. 16 van de wet van 18 september 2017.

⁸ Art. 19 van de wet van 18 september 2017.

Gelet op al wat voorafgaat, herinneren wij de bedrijfsrevisoren eraan dat zij, gelet op de onzekerheden en risico's verbonden aan virtual assets, in hun kantoorprocedures (*Client Acceptance Procedures*) kunnen bepalen dat zij geen aanbieders van diensten met virtuele valuta als cliënteel aanvaarden.

* * *